

Den første Sag paa Dagsordenen var: Fortsættelse af anden Behandling af Forslag til Lov om det offentlige Fattigvæsen.

Formanden (Høgsbro): Som det vil erindres, er det den sidste Del af Lovforslaget tillige med de dertil stillede Ændringer, der er til Forhandling.

Berntsen: Førend jeg gaar over til at omtale de Ændringsforslag, der ere stillede til det Ufsnit af Fattigloven, som her foreligger til Forhandling, og til at knytte nogle Bemærkninger til de Indvendinger, der i et foregaaende Møde af forskellige ærede Medlemmer bleve fremsatte mod de stillede Ændringsforslag, maa det maaske være mig tilladt at fremsætte et Par Bemærkninger af mere almindelig Natur.

Det er nu snart 42 Aar siden, vi her i Landet fik en fri Forfatning, men det er høist karakteristisk for vor parlamentariske Udvikling i det lange Tidsrum, at vi desuagtet den Dag i Dag have en Fattiglovgivning fra dette Aarhundredes Begyndelse, hvilende paa de Principper, der nærmest vare gældende i Enevoldsmagtens Dage. Men det er des værre ikke alene paa dette Omraade, at sligt er Tilfældet. Vi have indført en fri Forfatning her i Landet, men man har i alt væsentligt til Dato bevarret Enevoldsmagtens Retspleje. Man har indført en fri Forfatning, men man har et Skolevæsen fra Aaret 1814, og jeg kunde saaledes nævne endnu adskillige Forhold, der næsten ere uberørte af den frie Forfatnings Indvirken. Det forekommer mig, det havde været ganske naturligt, om Lovgivningsmagten i det lange Tidsrum havde sat sig til alvorlig Opgave at omforme de forskellige Samsundsinstitutioner fra øverst til nederst i Overensstemmelse med Grundlovens Ord og Tante. Men det er i en paafaldende ringe Grad, at dette har været Tilfældet. Naar man spørger om Grunden dertil, er denne sikkert ikke vanskelig at finde. Jeg tror, jeg med et Ord kan udtrykke det saaledes, at det er Storpolitikken her i dette Land, der har i altsort høj Grad stillet Reformpolitikken i Skygge. Straks efter at

vi havde faaet en fri Forfatning indført her i Landet, begyndte man jo en Udenrigs-Storpolitik, der førte til en Indskrænkning af og Forandring i vore Forfatningsforhold i Aarene 1855 og 1863, men denne Storpolitik spillede fuldstændig fallit i 1864, da den satte $\frac{2}{5}$ af vort Landomraade over Styr, og det danske Folk blev saa lille, som det ingen Sinde før har været. Man skulde næsten tro, at vort Folk belært af de sørgelige Erfaringer havde faaet nok af Storpolitikken, men det var des værre ikke Tilfældet. Straks efter Fredsslutningen begyndte man en indenrigs Storpolitik, man begyndte en hidsig og bitter Forfatningskamp, der fik sin foreløbige Afslutning ved Grundlovsforandringen i 1866, men som et gammelt Ordsprog siger: „falsk Fred volder ny Krig“, denne Afslutning af Forfatningskampen indeholdt des værre ny og rigelig Næring til fortsat storpolitisk Forhandling, og man har da ogsaa set, at Storpolitikken i de senere Aar under forskellige Navne har stukket Hovedet frem og lagt Hindringer i Vejen for Reformpolitikken; den har meldt sig snart under Navn af Parlamentarisme, snart under Navn af Militarisme og nu i de seneste Aar i sin styggeste Form under Navn af Provisorisme. Men nu er Forholdet dette — og det forekommer mig rigtigst, at man ser Forholdene under Djne saaledes, som de i Virkeligheden ere — at den parlamentariske Kamp, hvori vi befinde os, er i dette Øjeblik ingen i Stand til at løse. Denne Knude kan ingen overhugge og ingen løse. Der har maaske nok været gjort adskillige Forsøg, men jeg tør ikke paaptaa, at de, der have gjort Forsøg i den Retning, alle sammen ere komne hellsindede derafra. Naar Forholdet nu er dette, forekommer det mig ret naturligt, at Flertallet af Oppositionen i denne Rigsdagssamling har ønsket, at Forhandlingspolitikken skulde blive en virkelig Arbejds-politik, en Arbejdspolitik, der gik ud paa at forsøge, om det kunde lykkes at gennemføre nyttige og for Samsundet gavnlige Reforme. Det ligger da meget nær, at blandt disse Reforme er den, der maa være mest paatrængende, denne Reform, som vi her forhandle, og som berører Smaaafarssfolks Stilling i Samsundet, der jo overalt i Verden, ogsaa i vort Land er et brændende